

BISERICA și ȘCOLA.

Fóia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 d. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCOLA.“

Êr banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Lucrarea de prima ordine a școlilor noastre confessionale.

II.

În educațiune lucrul de căpeteniă e. te, ca să deprindem pre elevi la un nimerit mod de gândire și acțiune; ér nimerit este modul nostru de gândire și acțiune numai atunci, când este în deplină consonanță cu voința lui Dumnezeu, exprimată în sfânta evanghelă și în doctrina bisericii. Nimerit este modul de gândire al omului numai atunci, când este diregeat și condus de voința lui Dumnezeu.

Din nefericire, astăzi nu mai este taină pentru nimenea, noi, cei cari prin școla confessională voim să crescem generațiunile viitoare, ca să cunoască și să se inspire în modul lor de gândire și acțiune numai de voința lui Dumnezeu, întimpinăm în acésta direcțiune mari greutateți, — luptă d cu curente anticreștinesci, curente, cari din nefericire încercă a-și face loc și în societatea noastră.

S'a vădut adecă și la noi, că din o parte se colporteză neadevăruti și calumnii față de școla noastră confessională; și pentru mai bună orientare în acésta privință notăm, că cu calumnii și au luat inceputul toate curente anticreștinesci, începând dela eresul lui Arie și până la nazarenii și așa pumiții pocăiți de astăzi.

Calumniile răspândite din o parte cu un feliu de sistemă față de școla noastră confessională n'au clătinat, și nu vor poté clătina nici odată nici cel mai mic fir de păr din capul nimănu. Lucrul acesta însă, așa ni-se pare nouă, este un semn caracteristic al timpului, și ca atare l'am amintit aici, ca să se scie, că școlele noastre confessionale au fost ata-

cate și batjocurite și din o parte, carea după cum se giréază, ar fi să sêmță, și să lucreze alături cu noi.

Din norocire însă, suntem convinși, că în sinul bisericii și neamului românesc, când este vorba de apărarea și dezvoltarea școlei noastre confessionale, există destulă bărbăția și putere de resistință, ca să înfrângă ori ce curent greșit, — vină el ori de unde.

Spre a contribui, ca elevii, și respective generațiunile viitoare ale bisericii și neamului românesc să-și pótă însuși un creștinesc mod de gândire și acțiune se cere în prima liniă colucrarea armonică a duor factori, și anume: a învățătorilor și a administrațiunii școlare. Și suntem siguri, că ambii acesti factori i-și împlinesc cu deplină cunoșcință datorința. Învățătorii nostri au dat deja probe, că sciu să iea o nimerită pozițiune față de curente greșite; ér activitatea administrațiunii școlare este un șir neîntrerupt de acțiuni îndreptat de regulă contra curențelor greșite.

Între astfelu de condițiuni, de și împrejurările de altcum sunt din cele mai grele, avem deplină încredere, că școlele noastre din an în an vor produce tot mai mult pentru dezvoltarea și creșterea religioasă și respective pentru ca elevii să-și însușescă un nimerit mod de gândire și acțiune, pentru-că suntem siguri, școla noastră confessională și organele ei i-și vor face între toate împrejurile conscientios datorința.

Când constatăm acésta, adaugem tot de-odată, că școla noastră confessională, de când ea și-a luat inceputul, a avut să lupte cu multe păcate sociale, păcate, cari negreșit o-au împedecat de a lua un avânt mai însemnat în dezvoltare. Între aceste amin-

tim, că înființatoriul școlii confessionale române, fericitul întru aducere aminte Metropolit Sava Brancovici a fost denunțat chiar de ai săi, și ca denunțat a suferit martiriu. Casuri de această natură, din nefericire, pot să se mai repețescă și astăzi. Și deci ca ele să nu se potă repeți, este o cestiune de prima necesitate, provenită chiar din interesul unei creșteri mai bune a generațiunilor viitoare, ca să se formeze la noi o judecată obiectivă asupra faptelor și împrejurărilor, precum și a oamenilor, cari au și cea mai mică rolă în viața noastră biserică-școlară, ca astfel prin această judecată obiectivă să se censuraze faptele și oamenii, după adevărata lor valoare, — și să nu mai fim espuși a vedea pre unii oameni încercându-se cu laude spre a-și ascunde în laude slăbiciunile și păcatele.

Este, credem, timpul, ca pe terenul educațiunii să fim bine orientați, de-ăceia la educațiune pre lângă școlă, pre lângă învățatoriu și administrațiunea școlară concurge și societatea și împrejurările, în cari se găsesce societatea.

La noi, până acum cel puțin, s'a tinut în educațiune și pre terenul educațiunii foarte puțin cont de acest al treilea factor și defectele observate în educațiune aprópe de regulă s'au pus numai în sarcina școlii și învățatoriului. A fost o însemnată greșelă această; și pentru ca ea să nu se mai repețescă, este de lipsă să-o supunem la timpul său unei analize cât mai obiective.

Schimbarea la față.

Despre minunea schimbării la față a Mântuitoriului ne istorisesc evangeliștii Matei (c. 17 v. 1—13), Marcu (c. 9 v. 2—10) și Luca (c. 9 v. 28—36). Ei ne relatează, că Mântuitoriul pentru săvârșirea acestei minuni a luat cu sine pe apostolii Petru, Iacob și Ioan și l-a suit pe un munte înalt, care după tradițiunea biserică e muntele Tabor, nu departe de orașul Nazaret din Galilea. Pe acest munte și astăzi se mai află multe biserici și capele întru amintirea acestei întâmplări din viața Mântuitoriului.

Pe acest munte și-a schimbat Isus fața sa, strălucindu-i ca soarele, ear hainele lui făcându-se albe ca lumina. Această minune a Mântuitoriului a fost un semn despre iubirea și îngrijirea lui față de apostoli și în genere față de toți oamenii. Puțin înainte de întâmplarea această, vorbind Isus cu apostolii despre minunea sa, li-a spus, că trebuie să meargă la Ierusalim, acolo va fi batjocorit, bătut și omorât din partea conducătoriului poporului jidovesc. Pentru-ca însă apostolii, martori a acestor suferințe viitoare ale lui,

să nu se clătească în credința în el și să-l creadă de un om simplu muritor, li-a arătat această minune, voind prin ea a le dovedi, că pe când puternicii pământului prin omorirea lui voesc a-i nimici puterea, o altă mărime mai sublimă îl așteaptă în ceriu. Alt motiv pentru această minune a fost, ca să arăte apostolilor și prin ei tuturor, ce respaltă îi așteaptă în ceriu pe cei ce sufăr pentru dreptate pe pământ.

La preamărirea Mântuitoriului au contribuit și celelalte împrejurări, obvenite la schimbarea lui la față. Pe când s'a schimbat fața lui Isus, se arăta Moisi și Ilie, spre a însemna, că Isus e Mesia cel dorit cu atâta căldură de patriarhii Testamentului vechiu și această dovedesce arătarea lui Moisi, a reprezentantului tuturor patriarhilor; ear spre a dovedi, că Isus este acela, despre care profeții Testamentului vechiu atât de mult au profețit, se arată Ilie, cel mai mare dintre profeți. Chiar și acești reprezentanți ai Testamentului vechiu vorbesc — după cum ne spune evangelistul Luca — despre viitoria călătorie a lui Isus la Ierusalim, scopul acestei vorbiri a fost, după cum șic unii s. Părinți, că vedând apostolii mórtea Mântuitoriului, să nu creadă că această mórte a fost fără plan dăesc.

La vederea priveliștei minunate apostolii în bucuria lor își exprimă datorința, de a rămânea tot pe acel munte în acea rază de lumină, cea ce exprimă Petru prin cuvintele: „Dómne! bine ne este nouă aici; dacă voesci, să facem trei colibi, una ție, una lui Moisi și una lui Ilie“, cuvinte, despre cari nici Petru nu și-a dat samă pe deplin, după cum șic evangeliștii Marcu și Luca. Mântuitoriul Christos a avut misiunea, ca prin mórtea sa să aducă mântuire neamului omenesc. Doringa lui Petru așadar nu stătea în consonanță cu această misiune a Mântuitoriului, de aceea l-a și lăsat Mântuitoriul fără a-i responde ceva.

Intre acestea un nuor luminos i-a umbrît pe ei și voce dăescă s'a aușit din nuor dăcând: „Acesta este fiu. meu cel iubit întru carele bine am voit, pe acesta să l ascultați“.

Părintele ceresc îl recunoșce înaintea apostolilor pentru a două oră de fiul său pe Isus, cel încunjurat de lumină strălucitoare a mării și îi provocă pe apostoli, ca să-i fie cu supunere și ascultare. Apostolii aveau datorința de a vesti lumii pe Isus și învățătura lui. Ca în predicarea lor să nu se îndoiască pe nici un moment de dăeitarea lui Isus ei ca martori oculari să potă ei depune mărturie despre adevărul predicii lor, însuși Dăeu a mărtorisit înaintea lor despre Isus ca despre fiul său în cuvintele strins al cuvântului.

Evangeliștii ne mai istorisesc, că vedând apostolii nuorul luminos și aușind cuvintele din nuor, bucuria pe mai nainte i-a părăsit și cuprindându-i frica au cădut cu fețele la pământ, pentru-că — după cum dăce Ieronim — omul păcătos nu potă sufăr privi-

rea măririi ddeesci. Isus însă apropiindu-se de ei i-a îndemnat, ca să se scole și să nu se teamă.

Biserica întru amintirea acestei minuni a Mântuitorului, carea servește de o nouă dovadă a mesianității lui, a instituit sărbătorea din 6 August, carea poartă numele de schimbarea la față a lui Isus Christos. Prin instituirea acestei sărbători a voit biserica a ne arăta și aceea, că dacă numai o rază din mărire cerescă a fost pentru apostoli atât de fericitoare, voind a rămânea tot pe munte în acea rază, cu cât mai fericitoare va fi pentru creștinii pioși lumina deplină a măririi vecinice din ceriu. De aceea ne revarsă biserica prin această sărbătoare în inimile noastre mângăerea și speranța, că dacă nu este greu a purta în această viață crucea suferințelor spre Golgota, să ne aducem aminte, că pe muntele Taborului mărire și fericire ne așteaptă pentru aceste suferințe. Pe acest munte al fericirii însă numai așa putem ajunge, dacă crucea credinții, pusă pe umerii noștri de Părintele ceresc, o purtăm până în sfârșit.

Ca timp al instituirii acestei sărbători să considerăm veacul al IV-lea, ceea-ce dovedește prin multele cuvântări, ținute în această zi de scriitorii bisericesci și s. Părinți din acest veac.

Misteriologia.

(Continuare)

Subiectul sacramentului euharistiei.

Subiectul acestui misteriu sunt toți creștinii ortodoxi. Ei nu numai că au dreptul, ci chiar și datorința de a se împărtăși cel puțin odată în an. Dela cei-ce primesc euharistia se cere, ca să fie liberi de ori-și-ce păcat greu, ear această stare o câștigă ei prin misterul pocăinței; dela cei vârstnici se mai cere ca să aibă capabilitate morală, sub ce se înțelege, ca ei să fie la minte și să cunoscă învățătura creștină cel puțin în generalități; asemenea se cere și capabilitate fizică, care constă în aceea, ca cei-ce voesc a se împărtăși de acest misteriu, să potă înghiți și primi în sine cele sante.

De ore-ce Mântuitorul a dis: „De nu veți mânca corpul Fiului omenesc și nu veți bea sângele lui, nu veți avé viață întru voi“ (Ioan c. 6 v. 53), urmază, că toți creștinii, vârstnici și copii, trebuie să se împărtășescă cu sf. euharistie. Și biserica amăsurat demăndului Mântuitorului, a împărtășit întotdeauna și pe copii cu corpul și sângele Mântuitorului, ear biserica apusenă, începând din veacul al XII-lea, li-a detras copiilor euharistia.

Împărtășirea sub ambele forme.

Sf. apostoli după chipul, cum au primit dela Christos, așa au transmis euharistia spre comunicarea laicilor și a clericilor sub amândouă formele. Astfel ne învață biserica ortodoxă în Mărturisirea sa (p. I.

răsp. la întreb. 107 p. 6). Credința bisericii în împărtășirea sub ambele forme se razimă: pe actul instituirii sacramentului euharistiei de Isus Christos, pe praxa apostolilor și a bisericii. Mântuitorul Christos a dis: „Luați măncați, acesta este corpul meu; beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu“. Și: „Cel ce mănâncă corpul meu și bea sângele meu, are viață eternă“. Apostolul Pavel dice: „Păharul binecuvântării . . . au nu este el împărtășirea de sângele lui Christos? pânea, pe carea o frângem, au nu este ea împărtășirea de corpul lui Christos?“ Ear Grigorie Teologul dice către creștini: „Cu îndrăzneală și neîndoindu-te mănâncă corpul și bea sângele lui Christos, dacă dorești viață.“

Biserica apusenă influințată de teologia speculativă, începând din veacul al XII-lea, împărtășește pe laici numai cu pâne respective cu corpul Domnului, detragându-le — contra învățaturii Mântuitorului și praxei vechi bisericesci — împărtășirea și cu vin respective cu sângele Domnului și rezervând dreptul împărtășirii sub ambele forme numai preoților. Spre justificarea învățaturii lor aduc ei următoarele raționamente.

Deși mirenii se împărtășesc numai sub o formă, a pâinii, totuși ei primesc în corpul lui Christos și sângele lui, pentru-că unde este corpul lui Christos, acolo este și sângele lui, conform legii naturale, că corp viu fără sânge nu pôte exista. Dar deși Mântuitorul a cunoscut prea bine această lege și acest raționament, totuși a instituit după voința sa euharistia sub ambele forme. El a dis: „Beți dintru acesta toți“, ca și când ar fi voit să dică: Toți să beți, măcar că vă vor învăța unii, să nu beți toți. Cu ce drept se abat așadar teologii apuseni prin raționamente dela demăndul pozitiv al Mântuitorului?

Teologii apuseni dic mai departe, că cuvintele Mântuitorului: „Beți dintru acesta toți“ se referesc numai la apostoli. Dar atunci și cuvintele; „Luați mâncați“ se referesc numai la apostoli, din ce ar urma, ca numai preoții, să se împărtășescă cu acest misteriu, ear laicii să se lipsescă de euharistie.

Ei mai dic, că si biserica orientală împărtășia și împărtășește încă euharistia numai sub forma pâinii, așa la liturgia celor mai nainte sântite și la împărtășirea celor greu bolnavi. Dar această euharistie nu e sevârșită numai din pâne, ci din pâne adăpată cu vin, prin urmare în această euharistie se află atât corpul, cât și sângele lui Christos, sub ambele forme. Ear dacă pruncii se împărtășiau numai cu beutura din potir, apoi nu se împărtășiau ei numai cu sângele lui Christos, ci și cu corpul lui, pentru-că în potir se afla pâne, care s'a disolvat în vin.

Efectele euharistiei.

Efectul specific al euharistiei e uniunea, împreunarea cea mai strinsă cu Isus Christos, pentru-că

de Mântuitorul: „Cel ce mănâncă corpul meu și bea sângele meu, rămâne întru mine și eu întru el“ (Ioan c. 6, v. 56). Acastă uniune cu Christos produce însă și alte efecte, precum:

Nutrirea sufletului spre a ne întări, înainta și perfecționa în viața spirituală. Acăsta ne arată cuvintele Mântuitorului: „Precum m'a trimis pe mine Tatăl cel viu și eu viez prin Tatăl, și cel ce mă mănâncă pe mine, acela viează prin mine“ (Ioan c. 6, v. 57), sub care viață se înțelege viața spirituală.

Alt efect, pe care îl produce uniunea noastră cu Christos prin euharistie, e îndreptățirea și arvuna pentru viața viitoare, căci dăce Mântuitorul: „Cel-ce mănâncă corpul meu și bea sângele meu, îl voi învia pe el în ziua cea de apoi“ (Ioan c. 6, v. 54).

Aceste efecte le produce însă euharistia în credincioși numai atunci, dacă ei o primesc cu vrednicie, căci dacă nu, își atrag sieși numai condamnare după cuvintele apostolului Pavel: „Cine va mânca pâinea sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie . . . judecată sieși mănâncă și bea, nedeosebind corpul (Domnului) (I. Cor. c. 11, v. 27—29). În acești nevrednici, deși se împărtășesc ei de fapt cu corpul și sângele lui Christos, totuși nu se produc în ei efectele mai sus amintite. (Va urma)

Disciplina familiară în raport cu școla poporală.

(Disertațiune de Vasiliu Suci învătătoriu în Buteni, citată în conferința învătătorilor români ortodoksi din tractul Butenilor ținută în Monesa la 8 20 Iunie a. c.)

Onorată adunare!

În timpul din urmă reuniunea noastră învătătorească a discutat mai multe probleme privitoare la inventarea celui mai bun și mai nimerit metod de propunere în școla poporală, ca prin acăsta se strabatem cu ușurință greutățile cătră ajungerea scopului la care ținim. Și lăudat fie bunul Dumnezeu că așa dăcând, prin activitatea reuniunii aprôpe fie-carele ni-am însușit acăste principii, acăle metode didactice, cari până în ziua de astăzi sunt recunoscute ca mai bune, mai practice și mai ducătore la scop, dovadă ea pe și ce trece numărul cărturarilor crește îmbucurătoria.

Mai puțin s'a tras atențiunea învătătoriai în conferință respective mai puțin a fost adusă pe tapet și pertractat cauza cu disciplina școlară, carea după mine formeză în școla poporală ceea-ce în corpul omenesc formeză sufletul; din care pricină și rezultatul obținut până astăzi în școlele noastre poporale nu e satisfăcătoriu, fiindcă cei mai mulți cărturari de ai noștri, instruați mai mult decât educați; nu se sciu folosi cu înțelepciune de acăle puține cunoscințe primite în școla poporală, de unde se esplică stările morbôse în cari ne aflăm.

Din acăste purcedând m'am decis și eu ca în ziua de astăzi se atrag atențiunea iubitorilor colegi asupra temei mele de mai sus! basat pe esperințele ce mi le-am căștigat ca învătătoriu poporal cred, și cu mine îndrăsnesc a afirma că toți frații colegi vor fi de acord, că în școlele noastre se află mare lipsă de disciplină, deci nu fără scop m'am decis ca în ziua de astăzi să-mi arăt vederile cu

privire la năcasurile ce dălcic ni pun piedecă întru realizarea scopului nostru, — precum și a rezomenda mijlocele de lipsă pentru împedecarea acăstor rele, cari stăgnază fôrte mult educațiunea poporală; despre ce rog pre iubitorii colegi să mă asculte.

Când întră elevul prima adată în școla poporală aduce cu sine o multime de datine rele, astfeliu că creșterea rea în casa părintéca de o parte, ér de alta influințele din afară întru atâta au stăcat pre nevinovatul băiat, încât numai structura l-mai dă de om, pe când inclinările sale sunt asemenea animalelor.

Ținând în vedere scopul la carele țințește școla poporală, învătătoriu ca se pôtă face din elevul său om în adevératul înțeles al cuvântului, încă dela început să va nisui a combata și a delătura din mintea elevului, tôte acăle inclinări rele ce ar observa în el, ér nisurînța acăsta a învătătorului de a stărpi din elev însușirile rele, o numim disciplină.

Așa dară punctul de mănecare la educațiune e disciplina, pe carea apoi va clădi învătătoriu a două parte a educațiunei, carea este învătământul.

Să ne întrebă a fraților colegi că facem așa? ori că am făcut vre-odată? Căți învătătorii sunt între noi, cari îndată la intrarea elevului în școlă, arătând că e zălos, și face capul apă și prevede pe micul băiat cu carte, din carea a două a treia și l-dă lecșă și sermanul elev, îndată ce a pășit pre pragul școlei se trezște cu jugul după cap, de carele apoi cu ori-ce prețiu se silește a se scutura, privind cartea ca o sarcină grea, ma spre mângăierea lui, mai aude și amenințări din partea învătătorului ca acăstea: se înveți! că de nu va fi réu. . . !

Și sermanul copil nevinovat, tace și oftază și dăcă numai ceva e și simțitoriu 'si-rôgă môrte.

N-potem închipui fraților colegi, ce sfârșit va avé asemenea început greșit. De aici vine de multe-ori că învătământul merge de tot forțat.

Și dăcă un lemnariu e în stare a face o mobilă frumoasă, dintr'un lemn, carele înalate de a fi ajuns în atelierul său, ai fi cugetat că nu e de nici o trebuință, ér lucrat cu îngrijire din partea măiestrului a devenit din el o mobilă atât de frumoasă în cât tot la ea ar ține ochii, — cu cât și cu cât trebuie se fie mai nobil acăel ômenit cari au cercetat școlă, de cât acăia cari n'au avut acăst privilegiu.

Comparând însă activitatea învătătorului cu a lemnariului, vom afla că cest din urmă a procedat mai natural.

Lemnariul nu a pus lucrul pre lemnul brut, ci mai înainte a delaturat de pre el, tot ce l-s'a părut că nu e folositoriu și ast feliu îngrijit a pus lustrul pre el, întotmai precum am dăc că trebuia să procedă învătătoriu.

Primele esperințe precum am amintit mai sus și-le face băiatul în cercul familiei sale, deci după cum vor fi părintii așa vor fi și pruncii. Dăcă părinții țințește dela început a face din pruncul lor un om de omenia, atunci nu vor pregeta dela început a deda pre mititelul lor la tot ce e bun și onest, ferindu-se ei însiși a nu sevărși în fața pruncilor lor lucruri, cari li ar da o direcțiune rea în viață.

De câte ori am vedut căte pre un tată trimițând pre băiatul său undeva, ca d. e. la școlă, éră muma-sa voinde se arete iubire cătră el dăce: „taci bărbate nu mai năcăji pre Ionelul nostru cu școlă acăea, nu veđi că încă e mic și lud (parcă la școlă ar porta băieții tot saci plini cu grăunțe), nu merge tu dragul mamei să te mai sfădescă dascălul, că vei fi tu bătjocorit destul dăcă vom mori noi ect.“ Se înțelege, pentru prunc e destul atâta. Mai apoi însă mână chiar mama pe Ionelul ei să-i aducă apă. Acăsta dedat de ea réu, nesciind ce e ascultarea și

frica de părinți, i-respondede: „Ba-io, că nu pot”
 Etă direcțiunea rea dată de părinți pruncului.

Dorere însă ca pré puține familii avem astăzi, unde părinții 'și-cunosc chemarea lor de părinți, respective datorința față de creșterea bună a fiilor lor.

Pretotindenea și în toate clasele societății omenești, a intrat însușirea rea în părinți de a năra (mădării) pre băieții lor, dându li totă libertatea, fără ce a-și aduce aminte de cuvintele înțeleptului Sirach carele dice: „De ai copii învață-i și din tineretă plé a grumații lor“.

Astfeliu de creșcere rea din partea părinților se asemănă mult cu a maimuțelor, cari sub convingerea că-și iubesc pe feții lor, atăta îi mușcă și-ii string la peptul lor, ma îi mai aruncă și de pământ, până când bieții remân morți, fără simțiri.

În tocmăi așa omoră părinții pre pruncii lor moralee, — ma de multe ori și trupesce; după cum se istorisece despre o păreche de ómeni din Atena, cari în urma creșcerii rele ce o deteră uniceului lor fiu, acesta era în stare a sevêrși cele mai mari fărădelegi, érá odată sevêrșind o faptă gré, judecătoria l'a condamnat la spânzurătoare, și în momentul când 'și-astepta sfirșitul vieții priu mórtea rusinósă, întreat bînd că ce mai dorește respunsul i-a fost: „numai mamei mele voiesc a-i spune ceva“ de óre-ce tatăl s'eu mușcă, érá el drept mulțumit, drept respălat pentru creșterea rea ce i-o dăduse mamei sa, în momentul din urmă când o pofti la sine, în loc de a-și lua dela dēnsa un adio jalnic spre vecie, el s'eu plecă la urechea momei sale ca și când ar fi dorit s'eu șoptească ceva, — când colo ce se întâmplă, pruncu mușcă urechea momei sale, drept respălat pentru că nu 'și-a știut datorința de mamă, dându-i o creșcere atât de rea, pentru care el trebuie se móră cu mórte de rușine.

Cu dorere trebuie se constat, că acest păcat al părinților prea adese-ori se repețește chiar și în familiile culte, dela cari s'ar pretinde mai mult de cât dela familiile de rând.

Pruncu din familia cultă, am poté afirma că s'a născut în școlă și tot în școlă 'și — continuă vieța, — dar la ce ne duce esperința: în proporța familiilor inteligente, pruncii creșcuți bine nu ni dau percentul suficient, ma din contră, unde obvin mai multe casuni de sinucidere, unde pretensiunile, lăcșul, de cât la pruncii din familii inteligente și creșcuți réu în casa părintească.

De aici lipsa imperativă ca pruncu se între în școlă, că acum până e tiner s'eu și lee o direcțiune bună.

Învătătoriu deci la prima convenire va conversa cu elevul despre lucruri cunoscute lui, prin ce s'eu va convinge despre agarimea minții lui, i-s'eu va da ocaziune a observa în elev că ce înclinări bune ori rele va avé, ferindu-se în acest moment, dela infruntări ori amenințări, voină a combate cutare obiceiuri réu, folosindu-se spre acest scop de atare poveste, spunându-li că d. e. un copil carele a suduit pre părinți, l'a pedepsit Dumnezeu cu aceea, că au rémas mut, etc.

Învătătoriu va aréta locul unde are se șadă fie-care elev, fiind cu deosebită atențiune la locarea lor, ca acei prunci dintr'o clasă, cari locuesc într'o parte a comunei, se șadă și în bănci lângă olaită, ca la eșirea din școlă se nu strice ordurile, ci precum au eșit din școlă, așa au se mérgă până la casele lor, doi câte doi.

Învătătoriu va deprinde pre micii băieți a șede și a se scula din bancă toți odată. La toate acestea învățătoriu însuși va face, ceea-ce pretinde dela elevi, se facă ei.

Învătătoriu deprinde pre elevi a ridica mânilé pe rând, când drépta, când stânga și ambele deodată, dar cu toții, avénd elevii a respunde în chor ceea-ce lucră, ca, d. e. Noi acum ne sculăm. Noi acum ședem jos. Noi redicăm mâna dréptă. Noi redicăm mâna stângă etc.

Prin acésta, de o parte li-s'ar pune piedecă dela vorbe s'eu alte neînțelegeri ce s'ar ivi între ei, érá de alta li-s'ar deștepta memoria, facéndu-i capaci a-și esprima dorințele, cugetele și a-și da sémă despre activitatea lor.

Cu aceste deprinđându-se bine elevii, învățătoriu li-aréa obiectele din școlă, spunédu-le numele și folosul lor, precum acésta se va tracta mai pe larg la esercițele intuitive.

Avénd elevii tăbliță și creon, învățătoriu îi deprinde a manua aceste doué recuisite de scris și anume: el însuși 'și-i-a a tăbliță și stând la mész, face pre fie care elev s'eu pună mâna pe tăbliță și dice el singur mai nainte: Acum redică tăblița sus (inv. redică tăblița), după aceea punédu-o jos pre bancă dice: acum pun tăblița pe bancă. Acésta o póte repeți, apoi dice elevilor s'eu redicé tăblița s'eu o pună pe bancă și s'eu spună ceea-ce fac, până atunci până când merge cu desteritate.

Așa procede la creon și ambele deodată, prin ce elevii spunénd în chor și facénd ceea-ce spun s'eu vor controla ei pe ei ca se nu spună s'eu se lucre nici mai iute nici mai târziu, ci toți odată, prin ce se vor deprinde la uniformitate, punctualitate și preste tot la regulă cari toate sunt semnele unei bune discipline.

În chipul acesta procede învățătoriu și la esercițele scripturistice, punédu-i a mișca mâna când în drépta când în stânga, când sus și când jos, dar toate pe tact și cu toții, tot asemenea mai târziu la cetirea în chor.

Între órele de prelegere la un anumit timp d. e. la 10 óre (ceea-ce ar fi fórte de dorit decă ar fi provéđut și în ordul órelor școlastic), învățătoriu eliberéză elevii cu toții în curtea școléi, unde li-dă teren se facă mișcarea recerută.

În curtea școléi sub decursul pauzei, învățătoriu mai bine póte se observe în elevi înclinările bune ori rele, deci se și folosește de acésta ocaziune, stând în giurul elevilor și conversând cu ei.

Tot aici deprinde învățătoriu pre elevi cum au se mérgă frumos, doi câte doi în rând, dela școlă către casă, precum și Sâmbătă séra la vecernia, érá mai pe larg s'eu va ocupa cu elevii la esercițele gimnastice la timpul s'eu.

Dimiterea elevilor afară între órele de prelegere are doué însămănătăți mari, una disciplinară, fiind-că elevilor li-se dá nițel timp pentru a se recrea, obosiți fiind prin atențiunea încordată timp de 1—2 óre, căci trebuie se scim, că corpul copilului mai iute se obosește stând în atențiune de cât chiar lucrând; are deci lipsă de mișcare.

Ținénd elevii mai mult de 1½—2 óre, cu atențiunea am gătat. Ei încep unul câte unul se iész afară, d'eu unul ese altul vine, ușa școléi ne'nterupt face șgomot, prelegerea în astfeliu de timp e conturbată, e fără efect.

Din alt punct de vedere dimiterea elevilor afară, aduce cu sine mari folóse higienice, căci în acest timp se póte lăsa ușa și ferestrele deschise pentru ca se între aer curat în sala de învățământ, deci cu aer curat în școlă, cu poteri recreate, potém continua munca ușor.

După ce espiră timpul destinat pentru pauză, caree are se fie cel puțin 10 minute și cel mult 15, — învățătoriu la un anumit signal, dar în tot cazul prin clopoțelul școléi ca cel mai îndatinat și tot-odată și acomodat, — face ca elevii se între în școlă frumos și fără șgomot, facéndu-li se înțelégă că decă afară au fost liberi s'eu se jóce și se vorbescă, acum érá au se fie în tăcere facénd numai ceea-ce li spune învățătoriu. (Va urma).

Regele României în Rusia.

În K i e w. la drumul s'eu spre casă, M. Sa regele României la 6 Aug. se afla în K i e w. Marea ducesă Alexandră a venit să-l întâmpine și să-l conducă într-un dejun în onórea óspelui su-

veran și a suței lui. Regele a făcut vizită metropolitului și a cercetat toate bisericile din oraș.

Orașul a fost decorat cu steaguri românești și rușesci în chip minunat.

Sera la 7 a fost prânz de gală în palatul imperial

Primul toast a fost ridicat de Regele Carol, precum urmază:

„Cu inima plină de recunoștință pentru M. S. Imperatul, care mi-a arătat cu prisosință „bunăvoința sa covârșitoare” în tot timpul șederei mele în Rusia, și înainte de a părăsi frumosul său Imperiu, în care am primit din toate părțile semne de atențiune, ce nu voi uita nici odată, consider ca o sfântă datorie a mea de a închina primul meu pahar în sănătatea sa: Trăească M. S. Imperatul! Trăească M. S. Imperătesa“.

Generalul Dragomiroff a răspuns astfel:

„Domnilor, Vă propun să bem în sănătatea Regelui României, pentru prosperitatea poporului său și a armatei sale. Fac urări ca frăția armatelor noastre, care a fost întărită prin sânge la Plevna să urmeze pentru totdeauna; fiindcă ceea ce a fost consfințit prin sânge, este bine consfințit și solid consfințit. În sănătatea Maiestății Văstre, Sire, și a Augustei Văstre familii!“

Regele a luat din nou cuvântul și a zis:

„Förte mișcat de amabilele cuvinte ce Excelența Vostă mi-a adresat acum, Vă mulțumesc din totă inima pentru ele, precum și pentru strălucita și călduroasă primire ce mi-a fost făcută în vechea cetate a Kiewului. Sunt cu atât mai mult satisfăcut de a fi putut visita acest oraș important, că am avut mai întâiu bucuria de a revedea pe Ex. Văstră, ale căreia înalte calități militare sunt prețuite de totă lumea, și de a saluta trupele care au luat parte împreună cu armata mea la luptele și la victoriile dinaintea Plevnei“.

„Eram mândru de-a comanda dinaintea inamicului corpul al 9-lea, cu care o nouă legătură me unește prin regimentul ce Majestatea Sa mi-a conferit. Consider, ca de datoria mea, de-a închina paharul meu în memoria unui fost comandant al acestui corp, a generalului baron de Kruedner și în onoarea ilustrilor șefi ai armatei imperiale, în sănătatea căreia ridic un toast: Trăească armata imperială, cu care armata mea este unită prin frăția de arme, care ne-a condus la victoriă!“

Sera a avut loc un concert și iluminatii în grădina clubului negustorilor, unde se afla întrunită întreaga elita societății Kiewului, care a aclamat călduros pe Regele român.

Intörccererea în țară.

Ovațiunile ce i-s-au făcut Regelui Carol pe pământul României cu prilejul reintörccerei sale dela visita Țărului, au fost înălțătoare.

Regele a dat poruncă, ca pe întreaga linie Burdujeni-Sinaia să nu i-se facă primiri oficiale nici militare, nici civile. În schimb Suveranul a fost întâmpinat la toate găările de mulțimi în mense de popor: țărani de pe diferitele ținuturi, cari spontan, fără a fi puși la cale, au alergat spre a face ovații viteazului lor suveran.

Aclamările ce grupurile de țărani, între cari mulți purtând decorațiile dobândite în victorioșele zile din 1877—1878, au făcut cea mai înălțătoare impresie asupra Suveranului, care împreună cu Principele se bucură de sănătate completă.

În 7 Aug. sera Regele cu suita sa au sosit la Sinaia. În gara splendid iluminată i-s-au făcut ovații en-

tuziaste. De față erau ministrii, ambasadorii străini, generali și mulțime de alți demnitari Reginei, bolnavă fiind, a lipsit. Regele s'a întreținut câteva momente cu cei de față, pe urmă s'a urcat cu prințul într'o trăsură și au plecat la Castel.

D I V E R S E.

* *Distincțiuni prea înalte.* Cu ocaziunea vizitei Regelui Carol la curtea împărătescă a Rusiei s'au făcut următoarele distincțiuni: Țarul a numit pe M. Sa Regele Carol șef al regimentului 18-lea de infanterie, care a luptat la Plevna împreună cu trupele românești; ear' Majestatea Sa Regina Elisabeta a fost numită membru de onoare al Academiei de științe din Petersburg. — Tot atunci Imperatul Rusiei a conferit dlui D. Sturdza, președintelui consiliului de ministri și ministru de externe al României, ordinul „Vulturului alb”; ér generalului Vlădescu i-a făcut ca dar o tabacheră împodobită cu diamante. Totă suita regală română a primit semne de înaltă distincțiune, ér dl Rosseti-Solescu, consul, a primit ordinul „St. Ana”, clasa I. — Tot astfel și Maj. Sa Regele Carol a făcut mai multe distincțiuni persoanelor mai înalte ale curții împărătesci și prinților, între cari Prințului Iméritinski i-a conferit ord. „Steaua României” de clasa I. și i-a făcut cadou un portret al său.

* *Pentru biserică din Lugoj.* Afiam din „Fóia-Decesană”, că brava societate a cojocarilor din Lugoj, care dela înființarea sa cu aproape un secol înainte, de numărate ori a dat dovezi eclatante de spirit de iubire și jertfire pentru s. noastră biserică, acum de curând prin o nouă faptă frumoasă și-a înscris pentru vecie numele în analele bisericeii din Lugoj.

În ziua de sf. Ilie s'a sfințit adevă la Lugoj un baldachin și un prapor, cumperate de societatea cojocarilor cu prețul de 1200 fl.

Actul sfințirii la care a participat întreaga societate cojocarilor, a fost celebrat cu pompă de către protopresbiterul locului Dr. G. Popovici, asistat de trei preoți. — În cuvântarea sa ținută după terminarea actului, protopresbiterul a adus laude și mulțumiri bravilor cojocari cari în chip atât de vrednic au știut să-și manifeste iubirea pentru strămoșesca lor biserică.

* *Profesorul Sircu în Binaț.* Dl P. Sircu profesor la universitatea rusă din St. Petersburg, se află la Lugoj, venit să facă studii, mai ales asupra poporului român. Dl Dr. Izidor Pop îl însoțește în drumul său. Dela Lugoj va merge la Timișóra și așa mai departe.

Dl P. Sircu e Român, ajuns demult profesor la universitatea din capitala rusă, și are totdeauna foi românești abonate, ca să fie în curent cu limba și cu viața neamului său.

* *Bismarck și numărul 3.* Se știe, că omul politic, care s'a stins la Fridrichsruhe și nu a cunoscut în timpul vieții sale decât două lucruri pentru a guverna ómenii, „ferul și focul”, a avut în tot timpul vieții sale cea mai mare venerațiune pentru numărul, care este simbolul vieții, numărul perfect, și însemnă Dumnezeu în toate religiunile. Acestă venerare curiosă se bazează pe motive într'adevăr unice și vrednice de a fi amintite. Bismarck a slujit la 3 stăpâni, a luptat în 3 războaie pe care le-a provocat, a iscălit 3 tractate de pace, el a chibzuit întâlnirea a 3 împărați și a făcut tripla alianță, 3 cai au fost emoriți sub el în războiul franco-german. A avut 3 nume: Bismarck, Schoenhausen și Lauenburg, a căpătat

3 titluri: conte, prinț, duce. Vechile arme ale familiei sale erau o treflă și 3 frunze de ștejar, și deviza seculară locului de unde se scoboră este: In trinitate robur. Tote caricaturile, atât nemțești, cât și străine, îl fac cu 3 peri pe cap; a avut 3 copii: Herbert, William și Maria, și sub dominațiunea lui se rânduieră trei partide politice: conservatorii, național-liberalii și ultramontanii.

* *Un țeran — medic.* Mai zilele trecute un simpu țeran dintr'o comună din Italia a aflat un foarte interesant metod de vindecare, prin care și-a lecut el însuși o copilă a sa de-o bôlă cât se pôte de grea. Copila e în vîrstă de 20 ani, și într'una din zilele trecute, lucrând cu tatăl său la fîn în câmp, — fu mușcată de o viperă la un picior astfel, că și-se umflă grozav, pricinuindu-i dureri cumplite. În scurt timp și-se învenină tot trupul, și bôla se agravă atât iefricoșat, încât medicii își perdură totă speranța de-a o mai pute scăpa. Atunci în desperația sa tatăl copilei se gândi la un interesant mod de lecuire: Săpă în pământ o gropă adâncă de vr'o 60 centimetri, în care și îngropă copila astfel, că numai capul și-l lăasă afară. În această stare o ținu 24 de ore, stând pază lângă dinsa în tot timpul acesta cu pușca încărcată, nu cumva să fie scosă de cineva din această situație. Într'acestea întemplantarea omului se lăși până departe în satele vecine, și ômenii se adunară în glôte la casa necăjitului tată. El însă nici pe o clipită nu se clăti de lângă copila sa, ci din când în când cu o lingură îi turna în gură puțintică zamă, care copila o înghiția cu poftă. — După 24 de ore, îngrijeatul tată își scose copila din gropă, slăbită, — ce-i drept, — dar' deplin vindecată. Umflătura dispăruse cu totul, și azi fata și vede veselă de lucrurile sale în deplină sănătate. Lecuirea s'a dovedit desevirșită; ér' bietul țeran se bucură din inimă, că a putut să păcălească știința doctorilor și pe unica sa copilă s'o scope dela môrte sigură.

C O N C U R S E.

Se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. II din comuna **Curtacheriu**, protopopiatul Șiriei, devenită vacantă prin môrtea decedatului Iosif Ursu.

Emolumintele sunt: 1) Una sesiune pământ cu un venit anual de 400 fl.; 2) Stolele îndatinat. dela 386 numere 195 fl.; 3) Grădina parochială 20 fl. De tot 615 fl.

Alegerea se va ținea în **8/20 Septembrie a. c.**

Reflectanții sunt avisați, petițiile instruate conform §. 15 lit. b) din regulament, adresate comitetului parochial, se le subscernă părintelui protopresbiter Georgiu Popoviciu în Șiria (Világos), până la 3/15 Septembrie a. c. totodată sunt pofțiți, pe lângă observarea §-lui 18 din Regulamentul pentru parohii, a se presenta în vre-o Duminecă ori sêrbătore în s. biserică din Curtacheriu, pentru de a servi, cânta și predica.

Din ședința comitetului parochial ținută la 28 Iunie (10 Iulie) 1898.

Adrian Ungurian, m. p. *Ambrosie Ungurean, m. p.*
not. com. par. președinte.

În conțelegere cu: **GEORGIU POPOVICIU**, m. p. protop.

Pentru îndeplinirea postului de învățătoare dela școala de fete de nou înființată din comuna **Otlaca**, se publică concurs cu terminul de alegere **30 August c. st. v.**

Emolumintele împreunate cu acest post sunt: în bani gata 300 fl.; 4 stângeni de lemne din care are a se încălzi și sala de învățământ; cuartir în edificiul școlii, folosința în jumătate a intravilanului fiind dublu; famulația școlară 20 fl.; spese de conferință și de scripturistica 20 fl.

Dela recurențe se recere se fie preparand- absolute și se posedă essamen de cualificațiune învățătorească, recursela ajustate cu aceste documente se le nainteze Prea Onoratului Domn Dr. Ioan Trailescu, protopresbiter în Kisjenő, până la terminul de mai sus

Din partea comitetului parochial învățătorea alésă numai după un an de probă se va propune Ven. Consistoriu spre întărire.

Din ședința comitetului parochial ținută în 19/31 Iuliu 1898.

Ioan Giulani, m. p. *Georgiu Turicu, m. p.*
preș. com. par. not. com. par.

În conțelegere cu: Dr. **IOAN TRAILESCU**, m. p. ppresb. inspector școlar.

Pentru stațiunea învățătorească a II-a din comuna **Nadăș**, inspectoratul Șilindei, se escrie concurs cu termin pe **16/28 August a. c.** — Pe lângă emolumintele: 1) În bani gata 300 fl.; 2) spese de conferință 10 fl.; 3) pentru scripturistica 5 fl.; 32 metri de lemne din cari are a se încălzi și sala de învățământ. de cuartir se va îngriji alegândul învățătoriu.

Petentiile la acest post sunt avisați, ca recursela lor instruate conform dispozițiunilor legale adresate comitetului parochial până la espirarea concursului, se le subșternă subscrisului la Șilindia (com. Arad).

Se mai poștește dela recurenți, sub durata concursului a se presenta la sfânta biserică în careva și de sêrbătore spre a-și arêta desteritatea în cântă-ile bisericesei, având alesul a îndeplini și funcțiunea de cantor.

Nadăș, 29 Iuliu (10 August) 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: **ĂCSENTIE CHIRILA**, m. p. inspect. cercual de școle.

Pe baza decisiului Ven. Consistoriu din Oradea-mare de dtul 9/21 Iuliu a. c. Nr. 650/96 B din oficiu, se escrie concurs pentru îndeplinirea postului capelanial instituit pe lângă veteranul paroch Ilie Popoviciu, la parochia de a III-a clasă din **Osiand**, ppiatul Tinței cottul Bihor, cu termin de alegere în ziua de **8/20 Septembrie a. c.** pe lângă următorele emoluminte:

1) Pământ parochial comasat la un loc 32 jug. în preț de 192 fl.; 2) Birul preotese 1 vică cucuruz dela fie-care număr = 150 fl.; 3) fie-care casă o ziua de clacă 40 fl.; 4) stolele îndatinat 50 fl.; 5) pășunat pentru 8 vite 16 fl.; 6) folosirea supra-edificatelor casei parochiale 20 fl.

Capelanul ales după môrtea parochului devine paroch.

Recurenții vor avé a se presenta în vre-o Duminecă său sêrbătore în s. biserică spre a-și arêta desteritatea în cele rituale, ér recursela ajustate conform regulamentului Congresual adresate com. par. le vor subserne subscrisului cel mult până în 3/15 Sept. a. c. în Méhkerek u. p. Kőtegyán.

Micherechiu, 28 Iuliu (9 Aug.) 1898.

Nicolae Rocsin, m. p.
protopresviter.

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătorești din **Gepiu**, ppiatul Tinței, (cottul Bihor) cu termin de alegere pe **16/28 August a. c.** pe lângă dotațiune: 1) în bani gata 150 fl.; 2) 18 cubule bucate parte grâu parte cucuruz; 3) 5 jug. pământ arătoriu; 4) 3 metri de lemne pentru încălđitul școlii; 5) pentru curățitul școlii 12 fl.; 6) pașal de script. 5 fl.; 7) stole cantonale; 8) cuartir cu grădină.

Recurenții vor presenta în biserică spre a-și arêta desteritatea în școlie, ér recursela adresate comitetului

par. se le trimită subscribului până în 15/27 August în Méhkerék u. p. Kötégán.

Gepiu, 21 Iunie 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: NICOLAE ROCSIN, m. p. protopop.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci din **Corbesci**, protopresviteratul Radnei se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumintele anuale sunt: 1) în bani 140 fl.; 2) pentru rescumpărarea fânului 24 fl.; 3) 12 orgii lemne de foc a 6 fl. = 72 fl.; 4) 6 șinici de grâu a 6 fl. = 36 fl.; 5) 6 șinici cucuruz a 5 fl. = 30 fl.; 6) conferința învățătorescă 10 fl. Tote acestea fac suma de 312 fl. Cortel liber cu grădină de legume. Dela înmormântări unde va fi poftit a 50 cr.

Recurenții au să dovedesca calificațiunea prescrișă și să se prezinte în vre o Duminică ori sârbătoare spre a-și arăta în s. biserică desteritatea în cant și tipic. Recursele adresate Comitetului parochial subseris — sunt a să trimită părintelui protopop Vasile Feleş, în Maria-Radna. Corbești, 20 Iuliu 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopop.

—□—

Pentru deplinirea stațiunii învățătoresci dela școla poporală din **Conop**, protopresviteratul Radnei, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumintele anuale sunt: 1) în bani gata 300 fl.; 2) pentru 12 orgii lemne de foc din care e a să încălzi și sala de învățământ un roit de 78 fl.; 3) pentru rescumpărarea alor 200 porțiune de fân 30 fl.; 4) pașgal pentru scripturistica și conferința învățătorescă 12 fl.; 5) pentru curatorat 10 fl.; 6) Cortel liber cu 2 odăi, cuină, grajd și grădină de legumi; 7) Dela înmormântări cu liturghie 1 fl. și fără liturghie 50 cr.

Recursele ajustate cu testimoniile prescrise sunt a să trimită la părintele protopop din M.-Radna. Recurenții vor avea să se prezinte în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Conop, 20 Iuliu 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopop.

—□—

Pentru deplinirea postului învățătoresc din **Giulița**, în protopresviteratul Radnei, se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumintele anuale sunt: 1) în bani 300 fl.; 2) una jumătate sesiune pământ arătoriu și fânațiu de 19 jug, de pășune 11 jug., de pădure 4 jug., de unde să capătă lemnele de foc pentru învățătoriu și sala de învățământ; 3) dela conferința 10 fl. și pentru curatorat 10 fl.; 4) Cortel de 2 odăi, cu grajd, și grădină de legumi; 5) atolele usuate dela înmormântări.

Reflectanții sunt avisați petițiile instruate și adresate comitetului parochial, să le substernă părintelui protopop în M.-Radna. Dela recurenți să mai pofteste a să prezenta în s. biserică pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Giulița în 20 Iulia 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. protopop.

—□—

Pentru postul învățătoresc vacant dela școla confesională rom. gr. or. din comuna bisericăscă **Căpruța**, protopresviteratul M.-Radnei, prin această se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumintele anuale sunt: 1) Salariu în bani 230 fl.; 2) pentru lemne de foc, din care e a să încălzi și sala de învățământ 70 fl.; 3) una jumătate sesiune pământ, parte

arătoriu, parte fânaț, cu un venit anual de 100 fl.; 4) pentru scripturistica 5 fl.; 5) pentru spesele de participare la reuniuni învăț. 6 fl.; 6) cortel în natură cu 2 odăi, cuină și cămară apoi grajd cu șopru și grădină de 1/2 juger pentru legume.

Recursele ajustate conform prescrișelor legale și adresate subscribului comitet parochial, sunt a să trimită părintelui protopop în Maria-Radna. — Doritorii de a ocupa acest post, au a se prezenta la Sta biserică în careva Duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cântările rituali și tipic; între cei mai bine calificați vor fi preferați aceia, cari au cunoștință de a conduce corul vocal.

Căpruța, din ședința comitetului parochial dela 26 Iuliu 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILE BELEȘ, m. p. prot. ins. școl.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător din comuna **Labășinț**, prin această se escrie concurs, cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în foia „Biserica și Școla.”

Emolumintele sunt: a) în bani gata 281 fl.; b) 16 metri de lemne, din care se încălzișee și școla; c) Livadă de 4 jughere; d) cuartir liber constător din 2 chilii, cuină; e) o grădină intravilană de 600□, și una extravilană de 400□; f) pentru conferința și scripturistica 8 fl.

Recurenții pentru acest post învățătoresc sunt avisați, ca recoursele lor, ajustate cu documentele legale recerute și adresate comitetului paroch. din Labășinț, să le substernă Prea On. Domn protopop și inspector școlar Voicu Hamsea în Lipova (B.-Lippa), comitatul Timș, — până la terminul sus-espuse, și a se prezenta în vr'o Duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic

Labășinț, în 9/21 Iulie 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p. prot. inspector școlar

—□—

Pentru deplinirea stațiunii de învățător la școla de fete din **Utvin** (ppresbiteratul Timșorii) se escrie concurs, cu termin de reurgere până în **27 August n. a. c.**

Emolumentele anuale sunt: a) în bani gata 150 fl.; b) pentru lemne 30 fl.; c) 20 chible grâu (a 3 fl.) = 60 fl.; d) 4 jughere de pământ = 70 fl.; e) pentru scripturistica și conferința 10 fl.; f) cortel liber cu grădină de legume.

Dela recurențe, pe lângă califiția prescrișă de lege, se recere încă a instrua elevele și în cântrea bisericăscă. Recursele sunt a să trimită P. O. Domn Dr. Tr. Putici ppresbiter în Timșóra (Fabric) Reflectantele vor avé să se prezente în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântarea bisericăscă.

Dat din ședința com. par., ținută în Utvin, la 22 Iulie 1898.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb: Dr. TR. PUTICI, m. p. insp. școl.

—□—

Se escrie concurs pentru deplinirea stațiunii învățătoresci la școla confesională română greco-orientală din comuna **Repsig**, cu termin de alegere la **9/21 August a. c.**

Emolumintele la această stațiune sunt: a) Bani gata anualminte 300 fl.; b) Cuartir și folosința grădinei intravilane; c) Lemne de foc, din care e a să încălzi și școla, anualminte 10 stângemi aduși în curtea școlei; d) Are drept pe imășul comunei a-și ține 8 vite; e) La conferințele anuale învățătoresci diurn de 10 fl.; f) Pentru scripturistica școlară anualminte 6 fl.; g) Ca și cantor la mort mare 50 cr., la mort mic, unde va fi poftit, 20 cr.; h) Pentru curatoratul școlei se va îngrijî comuna parochială.

Urméză în suplement.

Suplement la „BISERICA și ȘCOLA“ Nr. 31.
Anul XXII.

Recurenții vor documenta cualificațiunea lor, că cel puțin : a) Au sêvêrșit 2 clase gimnasiale, civile sau reale, b) Absolvarea preparandiei în ori-care institut român greco-oriental public, c) Cu estras de botez că e român greco-oriental, d) De-a fost încă învățătoriu public ori privat cu document de purtare bună. e) Alesul învățător va fi și cantor ordinar al sfintei biserici; se așteptă dela învățătoriu ales, ca sê-și compună cor vocal și sê-l conducă.

Recurenții își vor întocmi în modul espus recursele și, adresate comitetului parochial, le vor trimite P. On. Domn protopresviter Constantin Gurban. ea și inspector cercual, în timp legal, în Boros-lenô.

Sunt poștiți recurenții în timp legal a se presenta în ore-care și de Duminecă sau sêrbătore la sfânta biserică, pentru a-și arêta desteritatea în cântare și tipic.

Se însemnă, că alesul învățătoriu, după-ce va servi 2 ani cu vrednicie, va primi din partea comunei parochiale atestat pentru a se putê întări definitiv în stațiunea sa învățătorască din loc.

Repsig, la 14/26 Iunie 1898.

Simeon Cornea, m. p.

Simon Popa, m. p.

par. și preș. com. par.

not com. par.

În conțelegere cu mine : CONSTANTIN GURBAN, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățătoriu dela clasa 1—3 a școlii gr. or. române din **Ienopolea** (Ineu) cu salariu anual de 300 fl., pentru 10 stângini de lemne 60 fl.; pentru curatorat 15 fl.; pentru conferințe 10 fl.; și pentru scripturistica 6 fl. prin acêsta se eserie concurs cu termin de alegere la **16/28 August** a. c., până când recurenții cualificați vor avê a se presenta vre-odată în biserică, spre a-și arêta desteritatea în tipic și cântare. **Ienopolea, la 9/21 Iuliu 1898.**

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine : CONSTANTIN GURBAN, m. p. protopresbiter.

—□—

Pentru vacanta stațiune învățătorască din **Govojdia**, cu salariu anual în bani 120 fl.; 8 stângini de lemne, 10 șinice bucate, 10 fl. venite cantorale, cuartir natural cu grădină bună de legume, prin acêsta se eserie concurs cu termin de alegere la **29 August**, până când recurenții se vor presenta la biserică din loc, spre a-și face cunoșcintă cu alegătorii.

Govojdia, la 17 Iuliu 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine : CONSTANTIN GURBAN, m. p. protopresbiter.

—□—

Din lipsa de recurenți se eserie de nou concurs pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școla mixtă (cl. I.) din **Toracul-mic**, com. Torontal, cu termin de alegere în **30 de zile** după prima publicare în fôia „Biserica și Școla“.

Emolumintele anuale sunt : a) în bani 220 fl. v. a.; b) 48 fl. pentru încăldemânt, din care se va încăldi și școla; c) 15 fl. pentru conferințele inv., dacă va participa; d) 32 fl. pentru un juger de pământ; e) 20 chible de grâu; f) 40 fl. ca relut pentru cuartir, până-ce comuna bisericască îl va face în natură; g) o grădină estravilană de 400⁰ și una intravilană de 120⁰.

Concurenții au sê-și substernă recursele cuviincios ajustate cu tôte documentele prescise de legea școlas-

tică, P. O. D. ppresbiter Paul Miulescu în **N.-Komlos**, com. Torontal, până la încheierea concursului și a se presenta în atare Duminecă ori sêrbătore în s-ta biserică, spre a-și arêta desteritatea în cântare și tipic, având alesul învățător a îndeplini și funcțiunea de cantor.

Se observă, că acela dintre candidați, care va vedî aptitudinea întru a instrua și conduce corul vocal în cuartet esistent, va primi din lada s-tai biserici o remunerațiune anuală de 30 fl. v. a. și din tôte venitele corului jumătate.

Din ședința com. par. din **Toracul-mic**, ținută la **5/17 Iulie 1898.**

V. Petrovicu,
paroch, președinte.

Petru Mihaiu.,
inv. și not. com. par.

În conțelegere cu mine : PAUL MIULESCU, m. p. protopresb. insp școlar.

—□—

Pentru ocuparea postului de învățătoriu devenit vacant din comuna **Bodrogul-vechiu**, cu termin de alegere Duminecă în **9/21 August** a. c.

Emolumintele : în bani gata numerari 300 fl., cuartir acomodat și 2 grădini pentru legume. Pentru tôte celelalte trebuințe școlare se îngrijesce comitetul parochial. Reflectanții, au a-și trimite recursele P. O. Domn Dr. Traian Putici, protopop în **Timișora**. Conducătorii de cor vocal vor fi preferiți, ear pentru a-și arêta desteritatea în cântare și tipic, au sê se presente în vre-o Duminecă sau sêrbătore, în S-ta monastire **Hodoș-Bodrog**.

Monastirea Hodoș-Bodrog, 30 Iunie, 1898.

În numele comitetului parochial

Archip Munteanu,
președinte.

—□—

Pentru ocuparea postului de învățătoriu devenit vacant din comuna **Bodrogul-nou**, cu termin de alegere Duminecă în **9/21 August** a. c.

Emolumintele : în bani gata numerari 300 fl. v. a.; cuartir acomodat și grădină pentru legume. Pentru tôte celelalte trebuințe se îngrijesce comitetul parochial. Reflectanții au a-și trimite recursele P. O. Domn Dr. Traian Putici, protopop în **Timișora**, ear pentru a-și arêta desteritatea în cântare și tipic, au a se arêta în vr'o Duminecă în sf. monastire **Hodoș-Bodrog**.

Monastirea Hodoș-Bodrog, 5 Iulie 1898.

Pentru comitetul parochial :

Archip Munteanu,
președinte.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunei învățoresci din **Inand**, protopopiatul **Tiica**, comitatul **Bihor**, cu termin de alegere **16/28 August 1898**, pe lângă dotațiunea : în bani gata 100 fl., 11 jug. pământ în preț de 105 fl.; 10 cubule cereale, parte grâu, parte cucuruz; pentru lemne, din care se va încăldi școla, 25 fl.; cuartir liber cu grădină mare 20 fl. De tot : 300 fl.

Recurenții vor avê a se presenta în biserică, spre a-și arêta desteritatea în cântări și tipic, êr recursele vor avê a-le adresa comit. parochial și a le trimite subscrisului în **Méhkerek** u. p. **Kötegyám**, cel mult cu 8 zile nainte de alegere.

Inand, 3 Iuliu 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine : NICOLAE ROCSIN, m. p. prot. insp. de școle.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci din **Berechiu**, protopopiatul Tinca, comitatul Bihor, cu termin de alegere pe ziua **16/28 August 1898** pe lângă dotațiune de 350 fl. bani numerari și cvartir liber, și pentru încălțitul școlii 2 metri de lemne; alesul va fi totodată și cantor la biserică și în toate funcțiunile bisericesci, pentru cari funcțiuni i-se vor solvi stolele îndatinate.

Se observă că alesul pentru 250 fl. poate lua în folosință pământul învățătoresc 13 jug. catastr. 810 □ care folosindu-l, va mai avea 100 fl. v. a.

Recurenții au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică să-și arete desteritatea în cântări și tipic, ér recurrencele, adresate comitetului parochial, să le subșternă subscrisului, cu 8 zile mai înainte de alegere, — în Méhkerek u. p. Kőte-Gyám.

Berechiu, 11/23 Iunie 1898.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: **NICOLAE ROCSIN**, prot. insp. de școle.

Se escrie concurs pe stațiunile învățătoresci din comunele următoare din protopresbiteratul **Orăzii-mari**:

1) **M.-Lazuri** cu filia **P.-Carand** cu termin de alegere pe **19/31 Aug. 1898.**

Emolumintele sunt: În bani numerari 300 fl., apoi cortel cu grădină $\frac{1}{4}$ jug., precum și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

2) **Sentelec** cu termin de alegere pe **19/31 Aug. 1898.** Emolumintele sunt: în bani numerari dela 95 numere de case câte 2 fl. — 190 fl.; dela 95 numere de case câte $\frac{1}{2}$ măsură bucate — 47 fl. 50 cr.; 16 jug. pământ arătoriu și fânaț — 30 fl.; lemne de încălțit 25 fl.; venite cantorală 10 fl.; cortel și intravilanul școlariu 15 fl. Suma 317 fl. 50 cr.

3) **Bucuroie** cu termin de alegere pe **20 Aug. (1 Sept.) 1898.** Emolumintele sunt: În bani numerari 300 fl., cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

4) **Cotiglet** cu termin de alegere pe **20 Aug. (1 Sept.) 1898.** Emolumintele sunt: În bani numerari 300 fl., cortel și intravilan de $\frac{1}{4}$ jug., precum și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

5) **Apateul-rom.** cu termin de alegere pe **21 Aug. (2 Sept.) 1898.** Emolumintele sunt: 300 fl. în bani numerari, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

6) **Păușa** cu termin de alegere pe **21 Aug. (2 Sept.) 1898.** Emolumintele sunt: 300 fl. în numerar, cortel cu grădină de legumi de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

7) **F.-Oșorheiu** cu termin de alegere pe **22 Aug. (3 Sept.) 1898.** Emolumintele sunt: 300 fl. în numerar, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

8) **Chiraleu** cu termin de alegere pe **23 Aug. (4 Sept.) 1898.** Emolumintele sunt: 300 fl. în numerar, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ jug., precum și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

9) **Chișlaz** cu termin de alegere pe **23 Aug. (4 Sept.) 1898.** Emolumintele sunt: 300 fl. în numerar, cortel cu grădină de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

10) **Varviz** cu termin de alegere pe **24 Aug. (5 Sept.) 1898.** Emolumintele sunt: În bani numerari 300 fl., cortel cu grădină de legumi de $\frac{1}{4}$ jug. și stolele cantorală dela funcțiunile obveninde.

Doritorii de a ocupa vre-una dintre stațiunile acestea sunt avertizați: recurrencele provădute cu toate documentele prescise, și adresate respectivului comitet parochial a-le trimite subsemnatului cel puțin cu 3 zile înainte de terminul de alegere, — având până la alegere să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din comuna la care competează, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Comitetele parochiali.

În conțelegere cu: **TOMA PACALA**, m. p. prot. insp. școl.

LICITAȚIUNI MINUENDE.

Prin această se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru predarea lucrărilor de edificare a s. biserici din **Bencecul-rom.** (ppresbiteratul Timișorii), ce se va ține în ziua de **10/22 August a. c.**, la 11 ore a. m. în școala română de acolo.

Suma preliminară și în urmare prețul de esclamară este 5948 fl. 21 cr.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial din loc.

Numai reflectanții, cari au depus în bani gata ori în hârtii de valoare acceptabile, la epitropia parochială vadiu de 10% după prețul de esclamară, pot lua parte la licitațiune.

Comitetul parochial i-și rezervă dreptul a preda lucrul la acel întreprindător, în care va avea cea mai mare garanță.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în **Bencecul rom.**, la 29 Iulie 1898.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb.: **Dr. TR. PUTICI**, m. p.

Comitetul parochial pe baza ordinațiunilor Ven. Consistoriu dtdo 1/13 Maiu 1898. Nr. 2350 și 2956/898 escrie concurs de licitațiune minuendă pentru edificarea de nou a școlii gr. ort. române confesională din **Cheches**, protopresbiteratul Belinț, (comitatul Timiș), sub următoarele condițiuni:

Prețul esclamării este 1200 fl. v. a. Comuna bisericăscă dă numai cărămida și cărătura peste tot a materialului. Licitanții au să depună înaintea licitațiunei care se va ținea în **2/14 August a. c.** în **Cheches**, la 10 ore a. m. vadiul de 10% din prețul esclamării. Planul, specificarea, precum și alte condițiuni, — se pot vedea la oficiul parochial gr. ort. rom. în **Cheches**.

Cheches, la 9/21 Iulie 1898.

Sof. Racovițanu, m. p. Sim. Alexandrescu, m. p.
not. com. par. preș. com. par.

În conțelegere cu mine: **IOSIF GRĂDINARIU**, m. p. prot.

În temeiul rezoluțiunei Ven. Consistoriu eparchial dtdo 30 Maiu a. c. Nrii 2685 și 2952 prin această se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru sculptarea iconostasului din sf. biserică din **Cerneteaz** cu prețul de 1350 fl.; și pentru pingarea și aurirea aceluia cu prețul de 4000 fl.

Reflectanții pot afla planurile și preliminariele de spese la oficiul parochial de acolo. Nainte de începerea licitațiunei vor avea să depună vadiu de 10%. Vor fi preferiți asei reflectanți, cari vor oferi mai multă garanță și vor proba că sunt demni de toată încrederea.

Licitațiunea se va ține în **3/15 August a. c.** la 9 ore a. m. în școala confesională.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută în **Cerneteaz**, la 5/17 Iulie 1898.

Comitetul parochial.

Cu consensul ppresb. **Dr. TR. PUTICI** m. p.